

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดสาระการปฏิรูปให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น เป้าหมายและหลักการ สิทธิและโอกาส ระบบ การศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา โครงสร้างการบริหารจัดการ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ขอบประมาณทางการศึกษา และสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นการปฏิรูป เพื่อให้มีเอกภาพ ด้านนโยบาย มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่ เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด มาตรฐานการศึกษาและการ จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัด การศึกษา ยึดหลักการ ส่งเสริมมาตรฐานและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา 29 กำหนด ให้สถานศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จัก เลือกรวมปัญหาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความ ต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

หลักการสำคัญดังกล่าวตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษา เพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการศึกษา (All for Education) อันเป็นหลักการ พื้นฐานที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป นับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษา

มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของ สถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีสรรหา การเลือกประธานและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ สถานศึกษา

ในการปฏิรูปการศึกษาโดยการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ในการตัดสินใจทางการบริหารการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ระดับล่างหรือปฏิบัติ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ชุมชน ในท้องถิ่น หน่วยงานและสถานศึกษา นอกจากนี้แล้วยังเป็นการจัดสรรหรือแบ่งหน้าที่ในการบริหารระดับสูงของรัฐบาลไปสู่หน่วยงานในระดับล่างคือจากกระทรวงไปสู่สถานศึกษามีการมอบอำนาจหน้าที่ ในการตัดสินใจด้านบุคลากรการบริหารวัสดุและครุภัณฑ์ต่างๆ เป็นต้น (พิณสุดา สิริธรรม 2541 : 35) ทั้งนี้เพราะสิ่งสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาตามระบอบประชาธิปไตยคือการได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนนั่นเอง (Brown1994:อ้างถึงใน กมลาศน์ ศรีประสิทธิ์2549 : 2)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของไทย มีมาเป็นเวลาช้านานเพียงแต่การมีส่วนร่วมนั้นเป็นรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ แต่จะสอดแทรกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน เห็นได้จากการจัดการศึกษาในอดีตมีศูนย์กลางอยู่ที่วัด บ้านและวัง ปัจจุบันในการจัดการศึกษาชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น คือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องการกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น และเนื้อหาสาระที่ใช้ในการศึกษา สนับสนุนและร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดการศึกษา (โอวาท สุทธนารักษ์ 2528 : 118)

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 และปรับปรุงใหม่เป็นกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาการเลือกประธานและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาขนาดเล็กที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ไม่เกิน 9 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป มีคณะกรรมการจำนวน 1 คน ประกอบด้วย 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) ผู้แทนผู้ปกครอง 3) ผู้แทนครู 4) ผู้แทนองค์กรชุมชน 5) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6) ผู้แทนศิษย์เก่า 7) ผู้แทนองค์กรศาสนา ซึ่ง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนดไว้ 4 ด้าน คือ การบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานด้านงบประมาณ การบริหารงานด้านบริหารบุคคล และการบริหารงานด้านบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546 : 2)

มาตรา 38 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลที่จะเกิดขึ้นตามกฎหมายนี้ สรุปลำเนาหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดังนี้ 1) กำกับการดำเนินงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่างๆ

ของสถานศึกษา 3) อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษากำหนด 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว สามารถแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ 1) กำกับการดำเนินงาน 2) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน 3) อำนาจอื่นตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดซึ่งมีกรอบในการดำเนินงานดังนี้ 1) อำนาจหน้าที่ในการกำกับ หมายถึงการกำกับให้สถานศึกษาดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) อำนาจในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง บริหารงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา เชื่อถือ ของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น 3) อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา อำนาจหน้าที่ในส่วนนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่สอดคล้องหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ นโยบาย ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอความเห็นดังกล่าวให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบเพื่อพิจารณา สั่งการให้สถานศึกษาปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ฯลฯ ต่อไป

มาตรา 39 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรงนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ 175 เขต เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุงรับผิดชอบการจัดการศึกษา 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 280 โรง สำหรับอำเภอเมืองพัทลุง มีโรงเรียนจำนวน 52 โรง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน จำนวน 42 โรง โรงเรียนเหล่านี้ จะมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 คน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 1 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ 1 รูป ผู้แทนครู 1 คน และผู้บริหาร 1 คน

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน . 2546 : 2) ซึ่งมีจำนวนคนน้อยมากเมื่อเทียบกับภารกิจตามบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและอำนาจหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในระเบียบ

เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อคุณภาพการจัดการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน ในอำเภอเมืองพัทลุง ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำไปประกอบการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดพัทลุงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปรในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตรที่กำลังเรียน ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสถานศึกษา ความตั้งใจในการเข้ามาเป็นกรรมการ และความสัมพันธ์กับผู้บริหารโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการศึกษาและเป็นแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กอำเภอเมืองพัทลุง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเมืองพัทลุง เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 42 โรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด 378 คน จำแนกได้ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหาร จำนวน 42 คน
- 1.2 ผู้แทนผู้ปกครอง 42 คน
- 1.3 ผู้แทนองค์กรชุมชน 42 คน
- 1.4 ผู้แทนครู 42 คน
- 1.5 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 42 คน
- 1.6 ผู้แทนศิษย์เก่า 42 คน
- 1.7 ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ 42 รูป
- 1.8 ผู้ทรงคุณวุฒิ 84 คน

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเมืองพัทลุง เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพัทลุง ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านบริหารงานวิชาการ
- 2.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ
- 2.3 ด้านบริหารงานบุคคล
- 2.4 ด้านบริหารงานทั่วไป

3. ขอบเขตของตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตรที่เรียนในโรงเรียน

และบริบทของกรรมการในด้านประสบการณ์ในการเป็นกรรมการ ความตั้งใจในการเข้ามาเป็นคณะกรรมการ ความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการโรงเรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ประกอบด้วย

- 3.2.1 การบริหารงานวิชาการ
- 3.2.2 การบริหารงานงบประมาณ
- 3.2.3 การบริหารงานบุคคล
- 3.2.4 การบริหารงานทั่วไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาในระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดเล็กอำเภอเมืองพัทลุง เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง

ผังแผนภูมิที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของกรรมการในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตรที่กำลังเรียน และบริบทของกรรมการด้านประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษา ความตั้งใจในการเข้ามาเป็นกรรมการ ความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการโรงเรียน น่าจะมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเขียนเป็นแผนภูมิดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอเมืองพัทลุง ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาที่เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาที่อายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาที่อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
5. คณะกรรมการสถานศึกษาที่สถานภาพการสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
6. คณะกรรมการสถานศึกษาที่จำนวนบุตรที่กำลังเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
7. คณะกรรมการสถานศึกษาที่ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
8. คณะกรรมการสถานศึกษาที่ความตั้งใจในการเข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
9. คณะกรรมการสถานศึกษาที่ความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการโรงเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอเมืองพัทลุง ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ให้มีส่วนร่วมตามกรอบงานของสถานศึกษา 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล งานบริหารทั่วไป
2. ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ในกรอบงานของสถานศึกษา 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล งานบริหารทั่วไป ซึ่งได้จากการประเมินค่าระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

4. โรงเรียนขนาดเล็กหมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน ในอำเภอเมืองพัทลุงเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง

5. จำนวนบุตรที่กำลังเรียน หมายถึง จำนวนบุตรที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่บิดาเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการ หมายถึง การเคยได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสถานศึกษา

7. ความตั้งใจในการเข้ามาเป็นกรรมการ หมายถึง มีความสมัครใจด้วยตนเองในการสมัครเข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

8. ความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการ โรงเรียน หมายถึง การรู้จักใกล้ชิดกันโดยส่วนตัว